Nöömerat sen 10 mynge.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongoloi ҮNEN

BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yderbyriin gazeeta

№ 31 (2365)
1938 onoi
FEVRAALIJIN
6
VOSKRESEENЬ

14-xi zilee garna
ULAAN-ҮDE goorod,
BMASSR

MYNΘΘYDEREI NOOMERTO:

△Tyryy bişeg—Malazalda onso anxaralaa tabixa△ G. I. Petroovsk zara naha gyisebe△Nyxer Grigoori Ivaanoviç Petroovskido△Nyxer G. I. Petroovskiiin zara naha gyisehentei daşaramduulan, tereende SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiymei elьgeehen amarşalga△Byxerosiiin CGK-ai Preziidiymde△Nyxer O. Jy. Şmiidt Leeningraadta.△„Raboot nica“ zurnaalai arban taban zilei oi.△Paartida orolgo.

MALAŻALDA ONSO ANXARALAA TABIXA

Staalin xojor tabanzilnyydte manai socialiis malazal xadaa gaixamşagtai ilaltanuudii tuilhan baina. Socialiis malazalai ydxeberi bolbol nyxer Staalinai duradxalaar abtahan, gyrenei plaanai yndeheer jabuulagdana.

Ene zilde bolhon malai bişelge xadaa manai respyyblikiin aimaguudaar eberte tomo mal, gaxai ba xoni jamaanuudai nelieed olon bolhii xaruulna Jyrenriidee, byxii kolxoozuudaar malazalai feermenyyd bii boloo.

Ene tuilahan amzaltanuudaa bexizyylxiin tylee ba yşee saaşadanь debzyylxiin tylee bidener bolbol ene zilei malai ybelzelgii erximeer yngergexe johotoibdi. Manai respyyblikiin zarim kolxoozuudai tyryylegşener ba feermenyydei erxilegşener bolbol malazalai ybelzelgii xer hainaar emxidxeneb, tere xadaa manai socialiis malazalai byxii amzaltanuudii şiidxere geze, oilgoogyi baina. Zişeelxede, Xoriiin aimagai Aşangiin sömonoi „Internacionaal“ kolxooz xadaa, malaingaa tyrelgiin bairii zadalaza yrizerxioo.

Manai kolxoozuudta ba kolxozniguudta, xydee azaxuin ton şuxala halbari bolxo, malazalaa saaşadanь yşee haizaruulxiin, yşee urguulxiin tylee paarti ba soveed praviitelьstvo xadaa, ton jixe anxaralaa tabina.

Buriaad-Mongol respyyblikiin kolxoozuudta 1938 onoi negedegeer kvartaalda, praviitelьstvo bolbol malazalaa saaşadanь byri haizaruulxiin tylee, malaa tomo yyltertei bolgoxiinь tylee, niutagaingaa yylterei malii metizaacalxiin tylee, 945 mingan tyxerig mynge gargaxa baina. SSSR-ei Arkomsoveed xadaa, 1937 ondo xojor togtoolnuudii—„Hynei ujalgata tuşalga tuxai xyngelelte“ ba „Mira tuşaalga tuxai kolxoozuudta, kolxozniguudta ba ymsiinxidte xyngelelte“—gargahan baina. Ene xojor togtoolnuud bolbol malazalai feermenyydii bexizyylelgede, kolxozniguudai ysmiin malai ydxeberide ba haizaruulalgada zoriuulagdahan baina.

Aradai daisad troock-buxaarintanai spioonuud, byrzyaazno - naci naliistnuud xadaa, eehediingee burtag xoroto xydelmerieer socialiis tomo malazalii unagaaxii oroldohon baina. Zişeelxede, Zediin aimagai „Tryyzenig“ kolxoozdo kulaaguud, belogvardeicyyd xadaa, malazaldanь xorololgo xeze, zoriuutiin xoroto zorilgoor maliinь xaldabarita ybeşeer xaltaxaaza baigaa hen. Teed, ede buzar bandiiduud butasoriuulaa. Gebeş, bidener bolbol poliitikon heremzee ulam byri yrgexe ujalgataibdi.

Gurbadugaar Staalin tabanzilei tyryyliin zilde ba saaşadaaşii malazalaa haizaruulxa ba ydxexe ysloovi manai kolxoozuudta dyyren bii. Eneenei tulada, bidende ene xylieegdeze baigaa, malazalai egeel xariuusalgata yje—tyl abalgada erximeer beledxexe şuxala baina.

1938 onoi—staxaanovtanai gurbadugaar zilei exin kvartaal mynee jabaza baina. Kolxoozuudai xydelmeride byri jixe xariuusalgatai sag bolbo. Xabarai tarilga dytelzel jabana. Tereende beledxexe xydelmerjii oiriin ydernyydte dyyrgexe şuxala. Eneentei xamta, malai tyl abalga exilee. Malazaltai, manai respyyblikede tyl abalga bolbol aixabtar şuxala udxaşanartainь eli.

Ene zilei tyl abalgii xoroltogyi, hainaar yngergexe jabadal şuxaliin şuxala zorilgo bolno. Ene şuxala zorilgii bejelyylxe arga xysen bidende bii. Staxaanovtanai meetodoor xydelmerilehen malşan, 1937 ondo negeş tyl yxyylengyi, xysed hainaar tezeeze abaa hen. Xeden zuun kolxoozoi feerme, brigaada minga tymen tologoi narai mal tezeeze ydxee.

Zişeelxede, Xoriiin aimagai Soveedai selьsoveedai „Zaveeta Ilьiiça“ kolxoozoi malai feermii erxilegşe, oordento staxaanovka nyxer Agaafьjaa Miasnikoova bolbol 1937 ondo jixexen ilaltanuudii tuilaa gebel, 412 tologoi yxertei bolxo plaantai aad, 438 tolgoi abhan ba ynieedhee dunda zişeegeer haaxa byridee 16 liiter haadag baina.

Edener şingi, hainaar xydelmeriledeg staxaanovtanai ooped ba meetodii, zarim malşad xalaza abnagyi. Manai respyyblikiin gazarai oorganuud bolbol malşad staxaanovtanai xydelmeriiin oopedii şinzelen yzexe tuxai anxarnagyi. Aimagai gazarai tahaguud, erxim malşadai spiiske sugluulxa haa bişe, tedenei oopedii bisedta damzuulza ygexii xeregseedeggyi baina.

Uşar iimehee ene yderhee exileed byxii baigaa dutuu dundanuudaa darii usadxaxiin tylee, feermenyyd, brigaadanuudai dunda ene zilei ybelzelgii erximeer yngergexiin tylee ba 1938 onoi tyl abalgii ton hainaar abziin tylee socialiis myriisee byri yrgeneer delgeryylxe johotoi.

1938 ondo malai too tologoiji olon bolgoxo talaar byri jixexen amzalta olxo johotoibdi. Gazarai oorganuud, kolxoozuudai, feermiin xytelberilegşed ba zooveterinaariiin xydelmerilegşed malai tyl abalgada tusgaar anxaral tabiza, tyrexe ba narai malai baidalii johoto hainaar tyxieerexe ujalgatai

Malazal deere xydelmerileze baigaa partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguud malai tylii xoroltogyi hainaar abza, xydee azaxuin viistavkada erximeer beledxexe zorilgotoi.

Tariaanai soxilgo dyyreedyi

Xori Doodo Xudanai somonoi Voroşiilovii neremzete kolxooz (tyryylegşenь Ż. Namsarain) mynee xyrter tariaa gaa soxizo duuhaagyi, 1000 şaxuu buxai tariaaninь pooh deerenь xebtene.

Tariaa soxilgo jyyn deerehee haataab gebel, traktoriist Jondon-Erxetiin gegşiin traaktoraa uhagyigeer xydelgeze ebdehenheenь bolzo, jixexen udaarhan baina.

Gadanь, ene kolxooz xabaraigaa tarilgiin beledxel exileedyi, yrehe xaalganь dyyreedyi ba xaagdahan yrehee seberleegyi baina.

Maşiina, zebsegei remooni exilxehee baixa teereende xereglegdexe tymer ygei baixa jym. Saha togtooxo şibxe zeexe, ynehe sugluulxa gexe metiin agro-texniis xemzeenyyd jixe hula jabana.

Iimenyyd şuxaliin şuxala xydelmerinyydei dyyrgeltiin tula jamarş operatiiv xemzee abtanagyi.

Deere dursagdahan baidal bolbol Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi pravleenida, ene kolxoozoi partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudta şangaxan uridşalan hanuulga bolxo baina, jyb gexede, xabarai tarilgiin exilxe sag yderhee yderte oirtozol baina. Xerbee, beledxelgyigeer tarilga exileehaa jyyn bolxob, xelelteşjigyi eli beze.

Doodo Xudanai.

USSR-ei CGK-ai tyryylegşe ba SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiymei tyryylegşii orologşo nyx. Grigoori Ivaanoviç Petroovski tyreheer 60 naha gyisebe

Nyxer Grigoori Ivaanoviç Petroovskido

BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteed ba SSR Sojuuzai Aradai Komisaarnarai Soveed bolbol tanai zara naha gyisehen yderte, tanda—Leeninei gvaardiiin xuuşan bolьşeviigto—ээriingee xaluun amarşalgii xyrgene.

Taa bolbol ээriingee nahanai dyşe garan zilii, xydelmerişen angiiin ba tariaaşanai xeregte ygeet. Podpoolido ba gyrenei dyymede xehen, tanai bolьşeviig xydelmeri, Leenin—Staalinai paartida tanai bejee ygehen ba xydelmerişen ba tariaaşanai yrgen oloniitetei tanai yrgelziin xolboo ba xandalga, Ukraiiniin SSR-ei CGK-ai tyryylegşiin tuşaalda xydelmerilhen olon zilei xydelmeri ba tanai nahanai jixe dyrşel—Soveed Sojuuzai yrgen arad oloniitiin naidabari ba xyndelelii tanda olgoo.

BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteed ba SSR Sojuuzai Aradai Komisaarnarai Soveed bolbol Ukraiiniin aradai ba byxii Soveed Sojuuzai araduudai zol tuhada, saaşadaa yretei tuhatai xydelmeri jabuulxiin tulada yşee xeden olon zilde eryyl enxe ba sogtoi doriuun baixiitnai xysene.

BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteed.
SSR Sojuuzai Aradai Komisaarnarai Soveed.

G. I. PETROOVSKI ŻARA NAHA GYISEBE

(1878 onoi fevraaliiin 4—1938 onoi fevraaliiin 4)

Komuniizmai xeregei tylee Leenin—Staalinai xytelberi doro xazagairaşagyi temeseze jabaa, şalgagdamal ba bejee ygenxei revoliycioneer, bolьşeviig paartiiin xuuşanai geşyyn—Grigoori Ivaanoviç Petroovskido myneeder zaran nahan gyisebe.

G. I. Petroovski bolbol ygeitei byliin dundahaa garhan xyn. Ybegen abanь krepostnoi baiza, ээriinь aba—remeeslenig- protnoi baihan jym. Nyxer Petroovski bolbol xaanta reziimei byxii xyşer xyndii ba daralaltii, materiaalьno dutagdalii, myizelgii baga nahanhaa xoişo beje deeree teseze jabahan baina. G. I. Petroovski 1878 ondo Xaarьkovto tyrehen baina. Gurba nahataidaa esegehee taharaa hen. Ger byle soonь xyşer xynde dutagdal yzegdebe. Xubsaha ugaagşaar, ydereer xydelmerilze baihan Petroovskiin ezii, xybyygei hurguulitai bolgozo şadaagyi. Petroovski bolbol hurguulida oroidoo xojor zil xaxad huraad baitaraa, huralsalaigaa tylee mynge tyleegyi deerehee, tendehee gargagdahan baigaa.

Zaluuxan nahatai Petroovski bolbol Xaarьksv şadarai, Kyyrsk-Xaarьkovck-Sevastoopolьsk tymer zamai masterskoido xydelmeride orozo, yderee 20 mynge abdag baihan jym. Gebeş, maasterii doromzoloo gehen gomodoloor, udaan bolongyi gargagdahan baigaa.

G. I. Petroovski bolbol zil xaxadai torşodo bişiixan xyleheteigeer, ydereer xydelmerileze baitaraa, Xaarьkovhaa Jekaterinoslaav (Dnepropetroosk) jixe axadaa jirexe geze şiidebe. Jekaterinoslaavadaxi axiingaa tuhalamzaar, Jekaterinoslaavsk tymer zamai telegraafno masterskoido anxan huragşaar orood, hyyreelenь yderei 35 mynge xydelmeriiin tyleeheteigeer Briaansk zavoodto (mynee Petroovskiin neremzete zavood) orohon baigaa. Zaluu Petroovski, ende huralsalai byxii etaapnuudii garhan baina: stanoogto xydelmerilxe boltoroo, kyyznecede, slesaarno, tuhalamziin xydelmeride xydelmerilbe.

Bişiixan xydelmeriiin xylehe, urta xynde xydelmeriiin yder, maasternuudai dura zorgooroo bolxo jabadal ba doromzolgo, zerlig şiryyn myizelge, xaanta poliiciin myrdelge, ene byxii bolbol xydelmerişedei duraa gutaxa jabadalii xydelgehen baina, myizegşedte ba samoderzaaviin zerlig şiryyn reziimde esergyy xydelmerişed niitiin dura gutalgii urguulhan baina.

Petrbyyrgiin xydelmerişedrevoliycioneernuudai gryype, 1897 ondo Jekaterinoslaav sylelgede jirehen baina. G.I. Petroovski bolbol tedenertei tanilsaba. Tedener, nyxer Petroovskido proletariaadai revoliycioono zorilgonuudii meden oilgoxo jabadaldanь tuhalba. G. I. Petroovski bolbol revoliycioono xydeleende tatagdaża, RSDRP iin zergede orozo, busalma revoliycioono xydelmeride orolsobo.

Grigoori Ivaanoviç Petroovskiin edebxiteigeer xabaadalsahan, zabostoovka-„byynt“ 1898 ondo Briaansk zavood deere orjolhon baina. Nege xedexen sag bolood, Petroovski bolbol Nikolaajev oşono. Petroovski xadaa, tende RSDRP-iin Nikolaajevsk organizaacii baiguulxiin talaar, bişe revoliycioneernyydtei xamta jixexen xydelmeri jabuulna. Nyxer Petroovski xydelmerişedei kryzooguudii emxidxene, jixexen revoliycioono xydelmeri jabuulna.

Zabostoovkada xabaadalsahanainь tylee, nyxer Petroovskii xaanta zasag bolbol 1900 ondo Nikolaajevhaa Jekaterinoslaavta sylene. Ende Petroovski bolbol niutagai s.-d. organizaacatai xolboo baiguulza, revoliycioono xydelmeride tolgoigooroo orono. Zunai dunda, poliice xadaa nyxer Petroovskii aarestalba. Zil soo nyxer Petroovski gansaarlagdahan kaamer soo tyrmede huuba. Petroovski tyrmede huuxa zuuraa, merksiizmai nomuudii unşadag ba ээriingee erdemii deeşelyylxe talaar xydelmerildeg baigaa.

Tyrmehee garhanaigaa xoino G. I. Petroovski bolbol şine aaresthaa zaisaza, Donbaasto jirebe. Tende, Moiseenkotoi (moroozovsk staaçkii xytelberilegşe) xamta xojor zil xaxad soo şaaxtada xydelmerileed, 1903 ondo Petroovski bolbol daxin şineer aarestaluulza, zurgaan hara tyrmiin xaaltada huuza garhan baina.

Syleelegdeheneigee xoino, nyxer Petroovski bolbol Jekaterinoslaav deere xydelmeride orohon baina. Tende baitaranь, 1905 onoi revoliyyce bolbo. Nyxer Petroovski-revoliycioono soviitinuudai ceentrte bailsana. Petroovski bolbol staaçeçno komiteedai geşyydei ba Jekaterinoslaavskda bolhon barrikaadna baildaanai xytelberilegşedei negeniiinь myn. Petroovski bolbol xydelmerişedei deputaaduudai tyryyşiin soveedii baiguulalgada xabaadalsana, anxan cexovoi deputaad bolgon hungagdahan ba hyyleerenь xydelmerişedei deputaaduudai Jekaterinoslaavsk soveedai deputaad bolgon hungagdana.

Revoliyyciin daragdahanai xoino, xaanta praviitelьstviin repreesi bolbol nyxer Petroovskii zailaşagyi bejee niuuxa baidalda xyrgene. Nege xeden sag soo, xiliin saana oşono. Udaanş bolongyi, tendehee Rosiido busaza, Mariypoolido bairalaba. Ende baixa zuuraa, xaanta poliiciin myrdelgiin şiryyn ysloovido revoliycioono xydelmeriee yrgelzelyylne.

Revoliycioono xydeleenei şine debzelte bolno. Grigoori Ivaanoviiçii 1912 ondo, Jekaterinoslaavsk gybeerniiin xydelmerişedei kyyrihee gyrenei dyrbedegeer dyymede deputaad bolgon hungaba. Nyxer Petroovskii, bişe xydelmerişedei deputaaduudtai xamta 1914 ondo aarestalna.

Grigoori Ivaanoviç bolbol nygee taban deputaaduud—bolьşeviiguudtaigaa xamta, negedemel sociaal-demokraatiiin fraakcabaa xaxasan tanarna Dyymiin tusgaar bolьşeviig fraakca baiguulagdaa. G. I. Petrooski xadaa, bolьşeviig fraakciin udaridagşa baihan ba xiliin saana bolhon soriaad-demokraad xede xeden zybleende xabaadalsaa. Ede zybleenyyd bolbol Vladiimir Ilьjiiç Leeninei xytelberi doro yngehen baina.

1914 onoi nojaabrьda, provokaatarai medyylgeer (Leeninei ba paartiiin CK-ai zaabariaar, baildaanai tuxai asuudalii zyblen xelsehen) podpoolьno zybleen deerehee, bolьşeviig fraakciin byxii geşyyd, tereen soo G. I. Petroovski bolbol aarestaluulza, sylelgede jabuulagdahan baigaa. Petroovski bolbol Tyrxaansk sylegdeze, tende nege zil baihanaigaa hyyleer, Jakuutsk moziin Dunda-Kaliimskde jabuulagdahan baina. Jakuutsk sylelgede oşozo jabaxa zuuraanь, fevraalьsk revoliyyce bolhon jym.

Jakuutskdo, Grigoori Ivaanoviç moziin komisaar bolgon hungadaba.

1917 onoi nojaabrьda, Grigoori Ivaanoviç Petrograadta baina. RSFSR-ei dotoodiin xeregei Aradai Komisaar bolgon tomilogdobo.

1919 ondo nyxer Petroovski bolbol soveeduudai Byxeukariinsk sjeezd deere, Byxeukariinsk Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe bolgon hungagdahan baina. 1922 ondo nyxer Petroovski bolbol SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe bolgon hungagdahan baina.

Nyxer G. I. Petroovskiiin żara naha gyisehentei daşaramduulan, tereende SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiymei elьgeehen amarşalga

Xyndete Grigoori Ivaanoviç!

Tanai zara naha gyisehen ydertei SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiym bolbol tanda xaluun amarşalgii xyrgene.

Tanai nahanai dyşe garan zil bolbol Leenin—Staalinai paartiiin xeregei tylee temesehen eseşegyi temeselii yngergee. Tanai temeselşe—revoliycioneerai nahanai baidal, gyrenei azaljabuulagşiin nahanai baidal bolbol ээriingee byxii xyse şadalii aradai zol tuhada ygehen, bolьşeviigai eseşegyi eneergieer sag byxende dyyrenxei baihan baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiym bolbol Socialiis Exe oronoi tuhada yşee xeden olon zilde yretei tuhatai xydelmeri jabuulxiitnai xysene.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiym.

Nyxer O. Jy. Şmiidt Leeningraadta

Leeningraad, 3. (TASS). Myneeder, Glavsevmorpytiiin naçaalьnig, Papaaninai gryypii myliihen deerehee abxa ekspediiciin xytelberilegşe nyxer O. Jy. Şmiidt „Kraasna strelaa“ ekspreeseer Leeningraad jirebe. Sevmorpytiiin Leeningraadai teritoriaalьna ypravleeniiin, giidrografiis ypravleeniiin ba xeblelei tyleelegşed Şmiidt vokzaal deere ugtaba. Nyxer Şmiidtii bolbol ledokool „Jermaagai“ remoontiin jabasatai tere ydertee tanilsaba.

Mynee ledokooloi remoontdo 450 xyn byxeli syydke soogoo xydelmerileze baina. Tedener tusgaar entyziaazmtaigaar xydelmerilene.

BK(b) P-iin naimadxi ba jyhedexi sjeezdnyyd deere, Grigoori Ivaanoviç bolbol CK-ai geşyydte kandidaad bolgon hungagdahan ba arbadaxi sjeezd deere CK-ai geşyyn bolgon hungagdahan baina.

Paartiiin arban zurgaadaxi sjeezdiin hyylde, nyxer Petroovski BK(b) P iin CK-ai Politbiyroogoi geşyynde kandidaad bolgogdohon ba mynee SSSR-ei Verxoovno Soveedai duputaad ba Verxoovno Soveedai Preziidiymei tyryylegşiin orologşo baina.

Nyxer Staalinai ynen soraatnig G. I. Petroovskiin revoliycioono xargii zamiinь iimel baina.

BYXEROSIIIN CGK-ai PREZIIDIYMDE

Fevraaliin 2-oi yder nyxer M. I. Kaliininai tyryylelgeer, Byxerosiiin Centraalьno Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei zasedaani bolbo.

Tus zasedaani deere, Byxerosiiin CGK ba RSFSR-ei Arkomsoveed bolbol guşan gurbadaxi bylegeer, RSFSR-ei ygoloovno-procesyaalьno koodeksacdo nemexe tuxai xelseze xamtarhan togtoomzo abba Tereenhee gadana, Preziidiym xadaa hain duranai bylgemyyd ba sojuuznuudai ustaavuudii, tedenei azal jabuulgii azaglan, batalaxa ba registraacalxa zuram tuxai asuudalii ba myn bişe asuudalnuudii yzehen baina.

* * *

Moskvaagai gyisedxexe komiteedai zuurşalgaar, Byxerosiiin CGK-ai preziidiym bolbol Pyyşkinsk rajoonai Ivanteejevk geze xydelmerişenei tosxoniii, goorod Ivanteejevka geze nerelxe tuxai togtool abba. Ivanteejevka—Moskvaagai moziin azyiledberiiin nelieed jixexen pyynkt bolno. Ende xorin mingahaa ylyy toonoi huurin zon baidag, edeenheenь arban xojor minga şaxuunь xydelmerişed baina. Dyrben tomoxon bys gargaxa yiledberiiin oronuudtai—aza huudalai zurgaanuud, hurguulinuud, xojor xysed bişe dunda hurguuli, gurban klyyb, bolьniica, bagaşuudai zurgaan jaaslь, bagaşuudai zurgaan saaduud, faabrika-kyyxni g.m. Ivanteejevkiin Soveedai biydzeed yngeregşe zilde 2600 mingan tyxerig bolhon baina. Mynee zil biydzeediinь gurba ylyy milioon tyxerigeer batalagdaxaar bodomzologdozo baina. Gurbadugaar taban zil dotor Ivanteejevkiin huurin zonoi too dyşe jyhe minga xyrter oloşorxo, xydelmerişedeinь too—xorin mingan xyn xyrter oloşorxo baina.

* * *

Byxerosiiin CGK-ai preziidiym bolbol Daalьno-Vostooçno xizaarai gyisedxexe komiteedai zuurşalgii yzeed, Yssyriijsk moziin, Şmaakovsk rajoonai xydelmerişenei tosxon Leesozavoodskii, goorod Leesozavoodsk geze nerelxe tuxai togtool abba. 1932 ondo nege xeden tosxonuudhaa bii bolhon Leesozavoodsk bolbol mynee 16 mingan toonoi huurin zontoi. Huurin zonoinь jixenxinь—xydelmerişed, albaxaagşad ba tedenei bylener baina.

Leesozavoodsk xadaa tyrgeer urgagşa azyiledberiiin ceentr bolno, ende, iimenyyd yiledberiiin oronuud baidag: Yssyriijsk Leesokombinaad, syydoveerfь,splavnoi kontoora ba bişed. Tymer zamai jixexen barilga baiguulalta xegdeze baina. Goorodtonь xyn zonoi bai xa baira xojor xojor dabxar tabin gernyyd, dunda hurguuli, bolьniiçno gorodook, 600 huuritai klyyb, stadioon ba bişed barigdaxaar tyseblegdehen ba barilganь jabuulagdaza baina.

* * *

Byxerosiiin CGK-ai Preziidiym bolbol Kaliininsk moziin, Kaamensk rajoonai, xydelmerişenei Kyvşiinovo tosxoniii, goorod Kyvşiinovo geze nerelxe tuxai togtool abba.

Kyvşiinovo xadaa tymer zamai staanciin oiro baidag ba huurin zonoinь too 11,6 minga bolno, edenheenь dyrbe minga şaxuunь xydelmerişed jym. Endenь azyiledberiiin oronuud xydelmerilne: Kiirovai neremzete bişegei saarhanai faabrika (sojuuzna udxa şanartai), leesozavood, kirpiiciin—çerepiiçno zavood, tipograafi, elektrostaanca barigdaza baina. Tus tosxondo gurban hurguuli, bagaşuudai gurban alban zurgaan, klyyb, stadioon, bolьniica, zurgaan magaziinuud, faabrika-kyyxni bii. Myn kardoonai zavood ba leesozavoodai şinenyyd ceexnyyd barigdaxaar xaraalagdaza baina.

* * *

Byxerosiiin CGK-ai Preziidiym bolbol azalai geroin nere zerge olgobo: Moskvaagai Fryynziin neremzete zavoodai xuuşanai yiledberişen F.F.Meeçyste Krasnojaarskiin depoogoi, parovoozoi maşiniist, azalai dyşen zilei staazatai A. A. Jermoleenkodo ba Moskvaagai „Seerp ba Moolot" zavoodai tookarь, azalai zaran zilei staaztai, yiledberiiin otliiçnig, kvalificiirovano olon xydelmerişedii xymyyzyylhen I. S. Safoonovta.

* * *

Mordooviin ASSR-ei CGK-ai zuurşalgaar, Byxerosiiin CGK-ai preziidiym bolbol Mordooviin ASSR-ei Saraansk rajoonai ceentrii Saraansk goorodhoo, Saraansk rajoonai Poosolь tosxondo abaaşaxa geze togtoobo.

* * *

Byxerosiiin CGK-ai Preziidiym iime şiidxeberi abaa: xydelmerişedei kategooriiin tosxonuudta, iimenyyd huurin pyynktnyydii oruulxa Ivaanovsk moziin, Saavisk rajoonai, Saavino; Tataarai respyybliikiin, Aarsk rajoonai, Aarskii, Leeningraadai moziin Slyyck rajoonai, Povtoonno tosxon; Ivaanovsk moziin, Nikologoorsk rajoonai, Nikologoora huurin; Moskvaagai moziin, Verejsk rajoonai, Dorooxoviin huurin pyynkt.

(TASS).

XROONIKA

SSSR-ei Arkomsoveed, nyx. Xazaan D. M. gegşii SSSR-ei xyngen azyiledberiiin Aradai Komisaarai orologşo bolgon batalaba.

* * *

SSSR-ei Arkomsoveed, nyx. Vespaalov N. N. gegşii SSSR-ei Arkomsoveedai dergedexi iskyystviin xeregii erxilexe komiteedai tyryylegşiin orologşo bolgon batalaba.

CENTRAALЬNA GAZEETANUUDHAA

Leeningraadai magaziinuudai barilga

Leeningraad. Ene zilei torşo soo xudaldaanai xarilsaan eli bodo yrgedehen baina. Moskvaagai, Volodaarskiin,Kiirovai ba busa rajoonuudaar, goorodoi gernyydei tyryyşiin etaazda baiguulagdahan 76 şine magaziinuud neegdebe.

Produuktiin ton jixenyyd arban taban magaziinuud ba goorodoi zaxanuudaar şine gernyydte neeftilaavkanuudii baiguulxii zahabarilza baina.

(„PRAAVDA").

Minuuta soo 200 tetraadь

Konstruuktor mexaanig L. I. Livonьjaan gegşe tetraadь xedeg maşiina zoxioon bii bolgoo. Ene maşiinanь yiledberiiingee proceesii bygediinь dyyrgedeg; tetraadь şugamdadag, ebxedeg, voryşervaaldag xebledeg, daxaldag, ba otoldog baina.

Ene maşiina tiime jixe bişe xemzyyrtei,ynderenь—2 meetr, utanь—3,5 meetr, yrgeniinь—0,5 meetr baina. Ene maşiinadanь gansada zurgaan ryloon saarhan orood, garxadaa belen tetraaduud bolood gardag. Ene maşiina Moskvaagai 23-dai tifograapida baiguulagdahan baina. L.I. Livonьjaanai maşiiniin sisteemii gurban xyniii xydelmerilyyldeg baina. Ene maşiina yiledberiiingee talaar minuuta soo 120 200 tetraadь gargadag.

(„Praavda").

Modo zoolgiin plaanai gyisedxelei jabasa tuxai Burmongolleestreestiin medee

1938 ONOI JANVAARIIIN 31.

Leespromxoozuud	Leespromxoozuudai direektornuudai nere	Plaaniinь (kybomeetreer abtaba)	dyyrgeltenь (kybomeetreer abtaba)	dyyrgeltenь procentoor.
1. Çuluutain	Breedis	4000	3100	83,0
2. Eriiskiin	Vojevoodov	850	421	49,5
3. Xiaagtiin	Myngaalov	580	180	31,0
4. Xandagain	Kyyprin	ene yder xydeleegyi		
5. Taalьciin	Lotoocki	2200	1425	64,7
6. Baruun-Tarbagatain	Kovalieenko	600	79	13,2
7. Xoriiin	Boriiisov	5850	3075	52,5
8. Baigalai	Şelkoovnikov	1130	939	83,0
9. Xandagaitiin	Teseelьno	2100	822	39,1
10. Kabaanskiin.	Deineelko	1540	1108	71,9
Xamta		18850	11149	59,1

Burmongolleestreestii erxilegşe—Filimoonov.

Plaanovo—ekonomiis seektoroi naçaalьnig—Goolybev.

SOVEED SOJUUZ DOTOR

Paartida orolgo

Mariyypolь. (TASS). Ilьiiçiin neremzete zavoodai akteviistnuud-komsomoolьcuud paartida oroxiin medyylgenyydii oloor oruulza baina. Tus zavoodai mixaniis ceexiin naçaalьnig komsomoolec-Zoorin ba myn ene zavoodai naçaalьnigai orologşo Gordijeenko, şinzelelgiin labaratoorno ceexiin şinzelxe gryypiin xytelberilegşe S. Katniiç, marteenovskiin ceexnyydei eximei erxim staxaanovşad paartida oroxiin medyylge ygeze paartida abtahan baina.

Ene zavoodai komsomooloi organizaacahaa 50 komsomoolьcuud paartida rekomendovaalagdaba. Edener xadaa mynee paartiin istoori tuxai tusgaar seminaari emxidxeze baina.

Milioneer kolxoozuud

Fryynze (TASS). Kirgiizei kolxoozuud xloopog beledxexe plaanaa 1937 on soo 120 proceent dyyrgehen baina. 1936 onoixihoo 12 mingan toonno ylyy xloopog beledxehen baina. Kirgiizei SSR-ei xloopogoi tarilgiin urgasa gektaarai 14, 22 ceentner abtahan baina.Kirgiizei SSR-ei 50 kolxoozuudhaa 24 kolxoozuudiinь milioneernuud bolhon ba 124 milioon tyxerig kolxoozdoo doxood oruulhan kolxoozuud olon baina.

Xloopog, gyrende tuşaalgiingaa kontraktacioonno plaaniii ylyybşelen dyyrgeheneigee tulada Dzaliaal-Abaadskiin rajoon 2900 mingan tyxerig gyrenhee şagnal abhan baina.

Hyylei zilnyydte respyybliike dotorxi kolxoozuudai xu baarilxagyi foondonь eli bodo yrgezee. 1937 onoi zilei too soondo kolxoozuudai orşo, 1935 onoixihoo 23,5 milioon tyxerigeer deeşelhen baina.

Kramatoovsk. (TASS).Kyibeşevei neremzete kramatoovkiin metalyyrgiin zavood nege hariin şirem şudxaxa plaanaa 144,6 proceent dyyrgebe.Plaanhaa deeşe 4300 toonno şirem şudxaba. Myn ene zavoodai prokaadçiguudanь hariiingaa noormonuudii xolo ylyybşelen dyyrgebed.

„Rabootnica" zurnaalai arban taban zilei oi

Soveed emegteişyydei duraldag zurnaalnuudai negen—„Rabootnica" zurnaalai arban taban zilei oi, fevraali harada gyisexe baina. Ene zurnaal zaxig şadai too 1933 onoi janvaarьda arban minga baihanaa, 1938 onoi janvaarьda gurban zuun tabi minga bolhon baina.

Emegtei oloniitii komuniis johoor xymyvzyylxe talaar udaarna xydelmeriiin tylee praviitelьstvo bolbol 1933 ondo Azalai Ulaan Tugai oordeniii „Rabootnicada" olgohon baina.

„Rabootnica" bolbol 10 zileirgee oin yder nyxer Staalinhaa abhan zaabarinuudii dyyrgexiin tylee hyylei taban zil soo temesee.

Nyxer Staalin eeriingee amarşalga soo iigeze bişeehen:

„Arban zil bolhonoinь oin ydereer daşaramduulan „Rabootnicii" ynen zyrxenhee amarşalanab, socialiizmai xysed ilaxiin tylee temeselei yzel surtalaar, manai bagşa Leeninei aguu jixe zaxiaanuudii dyyrgexe yzel surtalaar emegtei proletaarь oloniitii xymyyzyylxe xeregtee amzaltanuudii tuilaxii xyseneb"

Nyxer Staalinai amarşalalga bolbol staalin xojor tabanziliii dyyrgexiin tylee, manai Exe oronoi oborooniin xyse şadalii bexizyylxiin tylee temeselde, Soveeduudai oronoi emegtei oloniitii yşee byri xujaglan edibxiziryylhen baina.

Tus zurnaalai arbantaban zilei oitoi daşaramduulan, BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol ene oiji Centraalьna xeblelnyydte temdeglexii ba eneen tuşaa raadioogoor doklaaduudii xexii, emegteişyyd ba emegtei bişegşedei suglaanuudii emxidxexii duradxaba.

BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol emegtei xydelmerilegşed ba xydelmerişenei exenerei zyghee „Rabootnica" gazeetada ton jixe erilte xedeg baihiinь xaraada abza, zurnaalai tiraazii 1938 ondo dyrben zuun mingan ekzempliaar xyrter jixedxebe.

Emegtei unşagşad, bişegşed ba zaxigşadtai poliitikan ba oiitiin xydelmerii erximeer jabuulxiin tulada, BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol, azyiledberiiin byri jixe jixenyyd ceentrnyydeer eeriin yrgelziin korespondeentnuudtai bolxii „Rabootniciin" redaakcada zybşeerebe.

(TASS).

ISPAANIIIN KORTEESUUDAI ZASEDAANI

Barseloona, 2. (TASS). ysegelder Monserraatiin monastiirь soo (Barseloonhoo 50 kilomeetr) korteesuudai (ispaaniiin respyybliikiin parlaament) zasedaani boloo. Faşiistnuudai boombodolgohoo korteesei geşyyd, ailşad, stoliiciin xyn zonuudii abaran zailuulxiin tulada, zasedaaniii Barseloonhoo xolo xehen baina. Eneenei zorilgoor, deputaaduudai Monserraat teeşe joşozo baixada, korteesuudai zasedaani oroidoo bol xogyi geze ysegelder sonosxog dohon baina.

Korteesuudai tyryylegşe Martinees Barrioo bolbol zasedaaniii neexe zuuraa, ispaaniiin gooroduudii faşiistnuudai boombodozo baihan tuşaa duragyi ten gaixahanaa medyylhen, AXŞ-dai kongreesei zaran geşyydei gar tabilgatai amarşalalgii sonosxobo. Zasedaaniiin zaal dotor respyybliikiin praviitelьstviin oroxodo, korteesuudai geşyyd nerjeme ovaacaar ugtaba. Ispaaniiin respyybliikiin praviitelьstvii tolgoilogşo Negriin bolbol yge xelexe zuuraa, dain sereg bolbol jamar-negen kompromiissonuud ygeigeer, gansal ilaltaar dyyrgeze bolxo baina geze temdeglebe. Negriin bolbol Ispaani xadaa Liige naacada ynen baina geze temdeglehen ba respyybliken Ispaaniii objeekt bolgohon agreessi bolbol bygedeniiiin eb nairamdalai xeregte zanaltata ajuul bolno geze medyylbe. Respyybliken ara taliin erid bexi baihan jabadalii zadagairuulan xudxuulxiin zorilgoor, eb nairamdalai xeregte oiroxon baihanai ygenyydii taraaxiin hedelge xedeg yimyyleeşenei maneevrii Negriin eliryylen gargaba. Respyybliken Ispaaniiin praviitelьstvo bolbol oron ulasaigaa nacionaalьna ba ekonoomikon talaar xabaagyi baixa jabadalda xoro gem bolxo negeş alxam xexegyi baina geze Negriin xelebe.

Ispaaniiin Komuniis paartiiin nerehee Dolorees Ibarryyri yge xelebe. Dolorees Ibarryyri bolbol komuniis paarti xadaa aradai froontiin praviitelьstvii xododoo demzedeg baina geze medyylhen ba aradai aarmiii emxidxexe, rezeervnyydei ydexe ba seregşedei poliitikon beledxelei halzaraxa talaar praviitelьstviin jixe amzaltanuudii temdeglehen baina. Ede amzaltanuud bolbol Teryeeliii ezelen abxa jabadalda xyrgehen ba temesel soo şiidxexii yyrge ezelexe baina. Ibarryyri bolbol yimyyleeşentei jamarş kompromiisanuudii xeegyi, praviitelьstviin xatuu şin poziicii haişaan amarşalaxa zuuraa, dain sereg bolbol gansal yimyyleeşeniii gyised usadxaxa jabadalaar dyyreze bolxo baina geze temdeglebe. Praviitelьstviin poliitika bolbol arad oloniitiin yşee jixe demzelgii erine. Kompaarti bolbol seregei azayiledberiii emxidxexe ba xygzyylxe jabadalda tusgaar anxaralaa xanduulna. Germaani ba Itaali xojoroi buu zebseg ba seregei xeregseleer Fraankii xangaza baigaa ene yjede, ispaaniiin arad bolbol tereende xereglegdexe zyilnyydee xiiiin saanahaa olozo abxa erxee xahagdahan baina. Tiimehee praviitelьstvo bolbol oboroonno azyiledberiiin xygzexe ysloovii xangaxa johotoi.

Praviitelьstvii xeiseengyi demzexe tuxai Kataloniiin deputaaduud,Baaskanuudai oronoi tyleelegşed ba korteesuudai xeden olon deputaaduud—eldeb poliitikon paartinuudai geşyyd yge xelebe.

Abtahan rezoliyyce dotor korteesuudai deputaaduud bolbol aradai froontiin praviitelьstvodo gyised naidabaritai baihanaa negen duugaar medyylbe.

Germaanidaxi poliitikon kriizes

Loondon, 2. (TASS). Germaaniiin praviitelьstviin sostaavta şuxala xubilaltanuudai bolhon tuxai oficiaalьna medeesel oiriin sag soo garza bolxo abiaatai baina geze „Taims" ageenstviin Beerlinei korespondeent medeesene. Korespondeentiin xelehenei johoor, „ene medeeselde oilgomzotoixon xandaxa xeregtei, zygteel, reziimde rekonstryykce xexe jabadaltai xolbootoi, jixe jaaramxai jabuulga bolzo baina gehen jabadalda hezeg tyrexe yndehen ygeiş bainal daa" Byrii gol şuxala xubilaltanь jyyb gexede, seregei miniistrei tuşaalhaa Blombeergii zailuulxa jabadai bolno.

* * *

Pariiz, 2 (TASS). Xeblel bolbol germaaniiin seregei miniistr Blombeerg tuşaalhaa garza bolxoor baihan tuxainь medeesexe zuuraa, Geriing bolbol Blombeergii xalan abza bolxo baina geze zaana.

* * *

Veena, 2. (TASS). „Junaited prees" ageenstviin Beerlinhee medeesehenei johoor, seregei ministeerstviin xytelberide xubilalta bolxotoi xamta, myn Reixsveerei komaandovanida jixe helgelte bolxo baina geze tuxailagdana.

* * *

Praaga, 2. (TASS). „Veçeerne çeske slooviin" Beerlinei korespondeentiin medeesehenei johoor, seregei ministeerstvii Giitler eeree xytelberileze bolxo baina geze tuxailagdan xaraalagdana. Germaanida bolhon sobiiti bolbol gynzegii poliitikon kriizes tuxai gerşeline geze gazeeta temdeglene. Faşiis paartiiin dotoroi handaraltai xolbootoi, Germaanidaxi poliitikon kriizeste ton jixe udxaşanarii xeden olon gazeetanuud olgono. „A-Eit" gazeeta bolbol ene kriizisii oron ulasai xynde berxe ekonoomikon baidaltai: boro bodoloi, ediee xooloi produuktnuudai, yrgen xereglelei predmeedyydei dutamagdaltai, yne sengei yseltetei, nalooguudai yseltetei xolbolduulana. Ede xadaa xydelmerişen oloniitiin ba tariaaşan xyn zonoi xursa duragyiteigii toxioolduulana. „Faşiis reziimde duragyitexe jabadal mynee Germaanida bygedeniiiin yzegdel boloo"—geze gazeeta bişene.

Geşyynei tyleberiii 2 zil soo tyleegyi

Xori. Ydiin somonoi Staalinai neremzete kolxoozoi dergedexi komsomooloi exin organizaaciin xydelmeride dutuu dunda zyilnyyd nelieed olon. Geşyynei tyleberiii 2 zil soo tyleegyi komsomoolьcuud olon. Edenei dunda politzaniaati ene namarhaa xoişo negeş boloogyi. Iime baidalda orohonoo tus organizaaciin komsomoolьcuudba komsoorg nyxer C. Namdakoova xysed medexegyi baina. Kolxooz deere bolzo baigaa, malai xamuu ybeşen ba ynieenei tugal xajalga bolon, xabarai tarilgiin beledxelei ton muusaar jabuulagdaxa baixadanь komsomooloi organizaaca tus şuxala asuudalda xabaadalsaza, zahalsaxa jabadalhaa xazuuteinь baixa jym.

Şyymzelegşe D. Ж.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV

KINOO TEAATRNUUDTA

Kinoo „Erdem" — „Arbangurban"

Kinoo „Progress" — Halbaraza baigaa Ukrainа

Адрес редакции: гор. Улан Удэ, Центросоюзная 19, телефоны редакции: отв. редактора 3—44, отв. секретаря 3—23, сельхозотдел 7—55 промотдел 5—07.

BASSR-ei Azyiledberiiin Arkomaadai tipograafi

Ypolgaviiit 45